

Det Boligsociale Fællessekretariat

Årsskrift 2019

Det Boligsociale Fællessekretariat arbejder for at styrke de boligsociale indsatser i udsatte boligområder i Aarhus.

Bag Det Boligsociale Fællessekretariat står de aarhusianske boligorganisationer og Aarhus Kommune.

Udgiver: Det Boligsociale Fællessekretariat

Udgivelse: Januar 2020

Layout: Emilie Lykke

Forsidefoto: Iværksætterunges nymalede tunnel i Trige, foto taget af Katarine Kocmanikova og redigeret af Anton Fensbo
Resterende foto: Det Boligsociale Fællessekretariat

Årsrapporten kan rekvireres ved henvendelse til:

Det Boligsociale Fællessekretariat

Saralyst Allé 55

8270 Højbjerg

87 34 00 02

kontakt@fs-aarhus.dk

fs-aarhus.dk

Indhold

Flere fritidstilbud til kreative børn

Børnekulturhuset i Aarhus og Det Boligsociale Fællessekretariat har indgået et samarbejde

Side 8

Inspiration fra helhedsplanerne

Hver helhedsplan fortæller om en aktivitet, der fungerer godt til inspiration for andre

Side 12

Årets Boligsociale Ildsjæl

Ungerådet brænder for at nedbryde fordomme og skabe møder imellem mennesker Frydenlund

Side 20

Boligsociale indsatser under nye vilkår 4

Tak for i år 5

Iværksætterne pitched ideer til konkurrencen 6

Flere fritidstilbud til kreative børn 8

Skole og boligorganisation bekæmper skolefravær 10

Inspiration fra helhedsplanerne i Aarhus 12

Nyt liv til VIADEM 16

Byg Op-modellen - En håndbog 17

Sparring og ideudvikling i ERFA-netværk 18

Ungeråd er Årets Boligsociale Ildsjæl 20

Ansiger i Det Boligsociale Fællessekretariat 22

Boligsociale indsatser under nye vilkår

Af Anders Rønnebro

2019 har budt på store boligpolitiske udfordringer som følge af den tidligere regerings parallelsamfundspakke. Ikke mindst har man her i Aarhus skullet lave udviklingsplaner for Bispehaven og for Gellerup-Toveshøj, der indebærer omfattende fysisk omdannelse af boligområderne og genhusning af et større antal beboere. Udmøntningen af udviklingsplanerne er noget, der vil komme til at fylde i de kommende år, og som også vil udfordre os til at tænke nye tanker om, hvordan vi bedst udfører og organiserer boligsociale indsatser.

Parallelsamfundslovgivningen har også medvirket til, at de udsatte boligområder i endnu højere grad

ses i et bystrategisk perspektiv. I BL's 5. kreds arbejder vi med, hvordan vi styrker koblingerne mellem de udsatte boligområder og resten af byen - og med hvordan vi sikrer, at de almene boligområder udvikler sig i takt med den omkringliggende by, så de bliver ved med at være attraktive for et bredt udsnit af befolkningen. Her er Bestyrelsen for Boligsociale Helhedsplaner et vigtigt fælles forum for kommune og boligorganisationer, hvor vi sammen kan blive klogere på disse spørgsmål, og hvor vi kan drøfte, hvordan vi forebygger, at der opstår nye udsatte boligområder.

I Aarhus har vi Det Boligsociale Fællessekretariat til at koordinere og udvikle det boligsociale arbejde. Derfor arbejder fællessekretariatet også tæt sammen med Aarhus Kommune og de almene boligorganisationer om at overvåge udviklingen i byens almene boligområder og om at udvikle forebyggende indsatser i flere af de boligområder, hvor vi ser en bekymrende udvikling.

Vi har alle en stor interesse i at tage fat om de boligsociale udfordringer så tidligt som muligt, efter de opstår, og den tilgang er der glædeligvis stor opbakning til blandt alle parter. Sammen med det store boligsociale arbejde, der hver dag pågår i en række af byens udsatte boligområder, kan det øgede fokus på forebyggelse være med til at sikre, at færre boligområder i Aarhus i fremtiden bliver udsatte.

Vi ser frem til at fortsætte det gode samarbejde i 2020.

Det Boligsociale Fællessekretariats Styregruppe består af:

Anders Rønnebro (Formand)
Direktør, AAB

Allan Søstrøm
Direktør, Østjysk Bolig

Henrik Autzen
Næstformand, Boligkontoret Aarhus

Jens Møller
Kredskonsulent, BL's 5. kreds

Keld Laursen
Direktør, Brabrand Boligforening

Leif Jensen
Direktør, Boligforeningen Aarhus Omegn

Tak for i år

*Af sekretariatsleder
Thomas Højmark Fegar*

Det har været et begivenhedsrigt år i Det Boligsociale Fællessekretariat.

På personalesiden har vi med vemod måtte sige farvel til vores udviklingskonsulent Esben og til Anette og Maria i Byg Op. Vi har haft to medarbejdere på barsel i løbet af året, og så har vi sagt goddag til vores nye udviklingskonsulent, Emilie. Vi er nu fuldtallige igen, og ser alle frem til at yde vores for at støtte og udvikle det boligsociale arbejde i Aarhus i 2020.

I år blev det også en realitet, at Det Boligsociale Fællessekretariat sammen med BL – Danmarks Almene Boliger rykker til nye lokaler i Pakhusene på Aarhus Ø. Her får vi mulighed for at blive en del af et større fagligt og socialt fællesskab, og vi glæder os meget til at byde velkommen i vores nye lokaler efter sommerferien 2020.

Fagligt har den boligpolitiske udvikling omkring parallelsamfundspakken fyldt en del, og det vil den også gøre i de kommende år. Som resultat af parallelsamfundslovgivningens fokus på boligmasse og boligtyper, får de fysiske omdannelser i boligområderne ofte stor opmærksomhed, men vi må ikke overse betydningen af det boligsociale arbejde som en væsentlig

del af løsningen. For de boligsociale indsatser virker!

Analysen fra bl.a. VIVE og Den Sociale Kapitalfond viser, at de boligsociale indsatser er med til at skabe en positiv udvikling for beboerne i de udsatte boligområder – blandt andet inden for uddannelse, kriminalitet og tryghed i boligområdet. For eksempel er chancen for, at en ung får og fastholder et fritidsjob tre gange større, hvis han eller hun har deltaget i boligsociale lomme- penge- og fritidsjobforløb – noget der igen styrker den unges chancer for at få en uddannelse og siden hen komme ind på arbejdsmarkedet.

Med deres lokale afsæt skaber de boligsociale indsatser et vigtigt rum for at samarbejde bedre om lokale problemer, behov og løsninger, hvor nye faglige perspektiver og metoder kan bringes i spil. Vi tror på, at det er i samspillet mellem fysisk omdannelse, boligsociale indsatser og de kommunale tilbud, at vi især kan skabe og fastholde en positiv social udvikling i vores boligområder.

Vi glæder os til at tage hul på de mange spændende opgaver, der venter i 2020 sammen med vores samarbejdspartnere.

Noget af det der sker i 2020

- Introduktion til Fællessekretariatet for nye ansatte i det boligsociale Aarhus den 2. april 2020
- Konkurrence for Iværksætterunge på Godsbanen den 23. april
- Implementeringsevaluering af Iværksætterunge
- Studietur for det boligsociale Aarhus foråret 2020
- Flytning til Pakhusene i juni 2020
- Konference afholdt af Bestyrelsen for de Boligsociale Helhedsplaner i Aarhus efteråret 2020
- Udarbejdelse af nye boligsociale helhedsplaner til Bispehaven og Langkærparken

Iværksætterunge pitchede ved et brag af en konkurrence

Brabrand Build vandt iværksætter-konkurrencen i 2019. På billedet ses en del af gruppen. Fra venstre til højre: Shahin Amin, Badr Aziz og Noor Ahmed

Det var den 11. april 2019, og Godsbanen summede af liv. Hundrede elever fra seks skoler havde forberedt sig i ugevis for at være klar til dagen. Det var den første konkurrence i Iværksætterunge.

Af Emilie Lykke

Konkurrencen var kulminationen på årets arbejde i faget Iværksætterunge, og Den Rå Hal var fyldt med stande, hvorfra 7.-9. klasses eleverne kunne pitche deres ideer for dommerne. Og der var mange ideer på banen! De tre idéer, som bliver præsenteret her, blev udvalgt af dommerne som hhv. den vildeste idé, den bedst formidlede idé og årets vinder.

Mint-maskinen – årets vildeste idé

En gruppe elever på Søndervangskolen havde identificeret et gammelt og kendt problem som endnu ikke er løst, nemlig lærernes kaffeånde. Gruppen lavede en rundspørge på blandt skolens elever, som viste, at 189 ud af 200 elever ville spørge deres lærere mere til råds, hvis de ikke havde kaffeånde. De havde identificeret et problem, og deres løsning var en mint-maskine, som eksempelvis skulle stå ved siden af kaffemaskinen eller ved udgangen fra lærerværelset - let tilgængeligt for lærerne efter deres pauser. Dommerne kårede mint-maskinen til årets vildeste idé med argumentet at: *"tænk hvis*

elever ville spørge mere, hvis lærerene dufter af mynte. Tænk hvis det virker, og løsningen højner niveauet i folkeskolen". Og det er netop essensen af iværksætteri; at nytænke løsninger til hverdagens problemer.

Tunellen i Trige – den bedst formidlede idé

Et af de problemer, der blev tacklet af iværksætterungeholdet fra Trige, var utrygheden i tunnelen under den trafikerede Randersvej, der forbinder de to dele af Trige. Tunellen var mørk, beskidt og uhyggelig at gå igennem, og det ønskede eleverne at gøre noget ved. I samarbejde med kirken, skolen og den boligsociale helhedsplan ville man redesigne tunellen for at gøre den mere tryk. De fik fat i en graffiti-kunstner, som kunne dekorere tunellen sammen med eleverne. De ville sætte cykelstativer op til de cykler, der ellers ville blive smidt i tunellen, og de ville sørge for mere lys. Resultatet af deres indsats kan ses på forsiden af årsskriftet.

Brabrand Build – årets vinder

Hvis det er svært at sidde ned en hel skoledag, eller hvis der ikke er plads nok til gruppearbejde, så har Brabrand Build løsningen. Et klapbord af genbrugsmaterialer fra ombygningerne i Gellerup-Toveshøj, som kan klappes op på væggen, og klappes ned efter behov. Men ifølge Bader Abd El Aziz Ridha fra Brabrand Build

er det ikke bare et klapbord: *"Klap-bordet har jo en historie bag sig. Det symboliserer alt det gode fra Gellerup. Man hører altid kun om dårlige ting, men der er også iværksættere, som udretter noget."* Gruppen, der består af otte elever af begge køn, vinder ifølge dommerne, fordi de kom ud over rampen med levende formidling, de har fået inddraget samarbejdspartnere, har sat bordet i produktion, er begyndt salget og har formået at lave en simpel løsning på et klassisk problem.

Iværksætterungeprojektets andet og sidste år er i fuld gang med endnu en flok elever, der vil lære at tænke som en iværksætter. Årets konkurrence bliver afholdt den 23. april 2020.

Projektet Iværksætterunge har til formål at styrke innovation, entreprenørskab og iværksætterkultur i udsatte boligområder i Aarhus. Projektet er støttet af Den A.P. Møllerske Støttefond.

Projektet foregår i samarbejde med Søndervangskolen, Tovshøjsskolen, Ellekærskolen, Tilst Skole og Bakkegårdsskolen samt de boligsociale indsatser i Viby Syd, Gellerup-Toveshøj, Bispehaven, Langkærparken og Trigeparken. Projektet løber fra 2017 – 2020.

Flere fritidstilbud til kreative børn

Kunst og kultur er en væsentlig kilde til danselse og social inklusion. Derfor har Børnekulturhuset i Aarhus og Det Boligsociale Fællesskabet indgået et samarbejde om at udvikle flere kreative fritids- og kulturtilbud i byens udsatte boligområder.

Ulla Stilling Petersen

Stemmerne summer omkring de tre arbejdsstationer, hvor børn og voksne sidder koncentreret bøjet over værktøj og materialer. Udenfor er det gråt, men nede i Den Gamle Varmehal bliver der kreeret lysende lamper og lanterner. En pige er i gang med at flette tapetstrimler, mens en anden smører tapetklister på rispapir. En dreng og hans far hjælpes ad med at samle en skærm

af plastbægre og colakapsler. Under overskriften "Design din egen lampe" er Det Mobile Arkitekturværksted fra Børnekulturhuset denne regnfulde efterårsweekend rykket til Reginehøj.

"Vi undersøger lys og skygge, og vi kigger på, hvordan forskellige materialer spreder og reflekterer lyset. Børnene får en fornemmelse af at designe forskellige typer af lamper", fortæller arkitekt Maria Andersen.

Arkitekten kender på forhånd flere af deltagerne i workshoppen, for i sommerferien designede og byggede hun legehuse og huler med områdets børn. Ved hjælp af midler fra Børnekulturhusets pulje til udsatte boligområder, et arkitekturværksted i en ombygget skibscontainer samt en stor samling af gode genbrugsmaterialer voksede der hen over sommeren en midlertidig byggelegeplads frem i Reginehøj.

Formålet med aktiviteterne er, at børnene gennem mødet med en arkitekt lærer om både de æstetiske og praktiske valg, der er forbundet med arkitektur, design og byggeri. Børnekulturhuset og de boligsociale medarbejdere arbejder tæt sammen om, hvordan kreative aktiviteter for børn, unge og familier kan bidrage til fællesskabet og den positive udvikling i området.

Tegning, teater eller koncerter?

Med støtte fra Kulturministeriet kunne Børnekulturhuset i Aarhus i foråret 2019 indlede et samarbejde med

de boligsociale helhedsplaner om projektet.

Konkret vil der hen over en treårig periode blive skabt flere kulturoplevelser og fritidstilbud for børn, unge og familier i Vandtårnsområdet, Bispehaven, Herredsvang, Langkærparken, Trigeparken, Frydenlund, Skovgårdsparken og Viby Syd. Det kan være fritidsundervisning i tegning, cirkus eller breakdance, musikforløb for forældre og småbørn, eller weekend- og ferieaktiviteter i eksempelvis Det Mobile Arkitekturværksted. Børnekulturhuset og de boligsociale medarbejdere definerer i fællesskab, hvilke tilbud der kan passe til det enkelte lokalområde.

Kunst og kultur giver mulighed for at skabe dialog og refleksion, og de forskellige aktiviteter kan være med til at bygge bro mellem mennesker og miljøer. Derfor har børnehavebørn og familier i det forgangne år blandt andet haft fornøjelsen af 32 professionelle teaterforestillinger i lokalområderne og på Børnekulturhuset i Aarhus midtby. Gennem projektet bliver de boligsociale medarbejdere også fortrolige med at bruge Børnekulturhusets pulje, så de efter projektperioden kan fortsætte med at arrangere koncerter, familieworkshops og andre møder mellem børn, unge og professionelle kunstnere.

Mere om puljen "Kultur der løfter og forandrer" kan findes på www.boernekulturaarhus.dk

Det flytbare arkitekturværksted

Der er tid til fordybelse på lampeworkshoppen i Den Gamle Varmehal.

”

De kulturelle arrangementer i Vandtårnsområdet har en dobbelt effekt. De er med til at opfylde vores mål om at skabe sammenhængskraft, fordi folk mødes på tværs og får fælles oplevelser. Arrangementerne bidrager også til kulturel dannelse hos nogle af de børn og unge i vores område, som ellers ikke ville opleve teater, arkitekturworkshop eller komme til koncert. Personligt synes jeg, at det er spændende at arbejde med kreative og kulturelle projekter, så det er meningsgivende og en stor fornøjelse at få muligheden for at arbejde boligsocialt med at få flere kulturtilbud til området.” Henrik Gaarde, boligsocial medarbejder i Vandtårnsområdet (på billedet i ternet skjorte).

"Der er ikke nogen børn, der vælger skolen fra. Der er en grund!"

(Malene Sørensen, projektleder)

Pilotprojekt: Skole og boligorganisation bekæmper skolefravær

I 2015-2017 havde skolebørnene i boligområdet Vistoftparken, Ranunkelvej og Højagerparken i Sabro højere skolefravær end noget andet større alment boligområde i Aarhus. Faktisk var områdets børn i gennemsnit fraværende fra 9% af undervisningen. I et samarbejde med Sabro-Korsvejskolen har Boligkontoret Århus og Almenbo derfor fra januar 2019 drevet et pilotprojekt for de af boligområdets børn, som har begyndende eller bekymrende fravær.

Af Edlith Jakobsen Hansen

Det handler om trivsel

Udgangspunktet for projektet var en tanke om konkrete indsatser som gåbusser, telefonisk kontakt hver morgen og samtaler med de konkrete elever og deres forældre. Men fra projektets start stod det dog klart for projektleder og lærer på skolen, Malene Sørensen, at skolefravær handler mere om mistrivsel end om evnen til at stå op om morgenen. Derfor skulle indsatsen også være meget mere håndholdt og tilpasses det enkelte barn og den enkeltes familiesituation: *"det er forskelligt, om det er en 9. klasses dreng, der bare er træt af at gå i skole, eller et barn i fjerde klasse, der bøvler med angst eller med andre udfordringer"* (Malene Sørensen, projektleder).

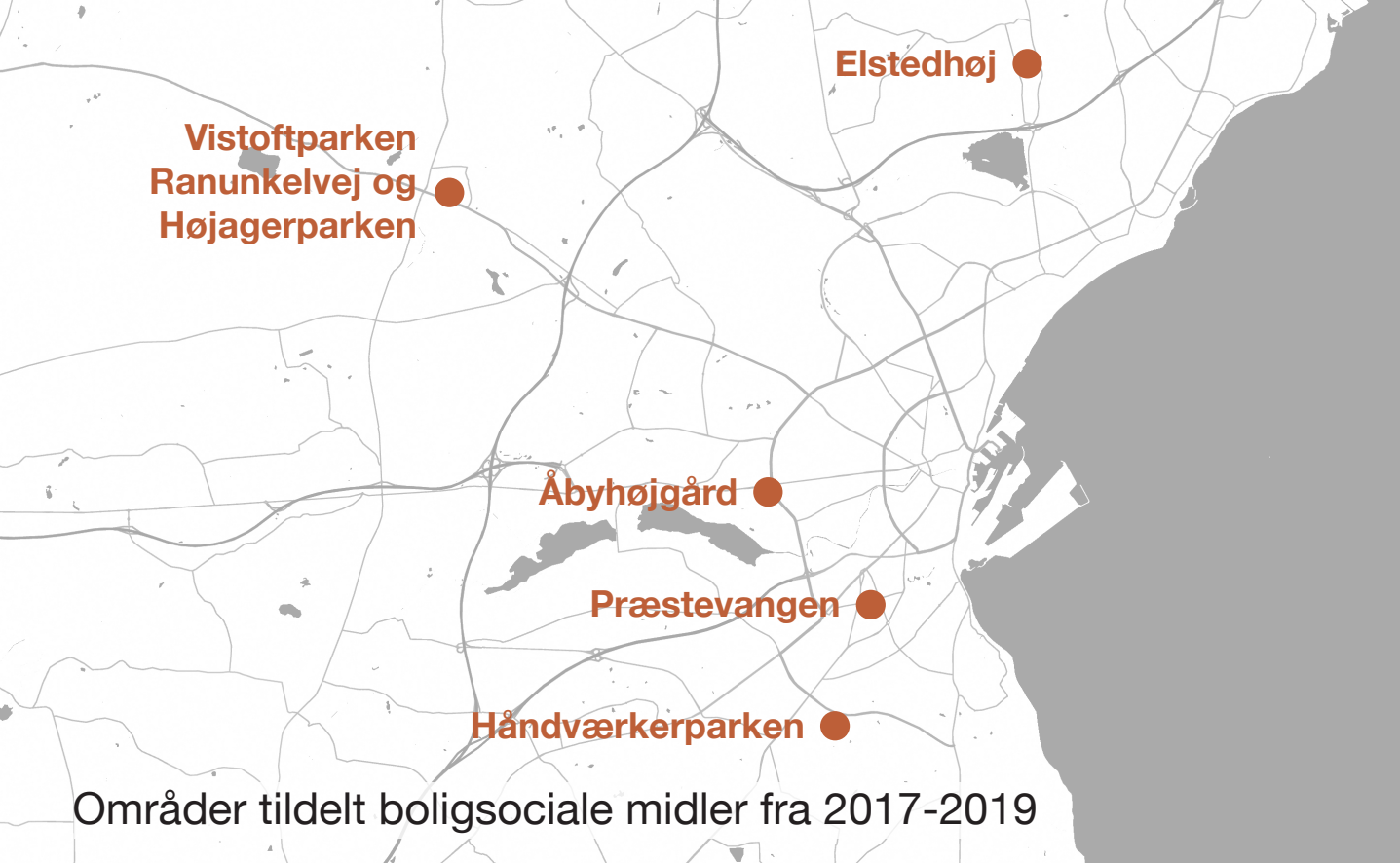
Når der opstår bekymring for en elevs fravær, taler Malene først med de voksne, der er omkring eleven på skolen om, hvordan eleven klarer sig fagligt og socialt. Derefter tager hun kontakt til forældrene, som ofte er pressede og kede af, at deres barn ikke kommer i skole. Hun forklarer, hvorfor skolefravær kan have alvorlige konsekvenser for barnet eller den unges faglige udvikling og sociale relationer og tilbyder hjælp til at få genetableret en stabil skolegang. Hendes erfaring fra projektet er, at det personlige møde og nysgerrigheden overfor forældrenes perspektiv er altafgørende for et godt samarbejde.

"Vi skal kigge udenfor de her fire vægge for at få børnene til at komme herind, fordi det handler rigtig meget om alting udenom skolen, ikke om at vi skal kopiere nogle andre matematikopgaver og så synes de det er fedt at være her" (Malene Sørensen, projektleder).

Årsagerne til fravær er komplekse. Blandt de ældre elever fylder særligt skoletræthed og angstproblematikker, og her oplever Malene Sørensen, at skolefravær er selvforstærkende. Eleven kommer bagud fagligt, glider ud af de sociale netværk og kan komme til at sidde fast i en rolle. Indsatsen overfor ældre elever er meget håndholdt og indebærer løbende samtaler med den unge og forældrene, sms'er og hjemmebesøg, når den unge ikke møder ind om morgenen. Med de yngre elever kan indsatsen bestå i at hjælpe forældrene til at lave gode legeaftaler og melde børn til fritidsaktiviteter. Når børnene så oplever at få gode kammerater, så vil de også i skole.

Hvordan blev projektet til?

Da Bestyrelsen for Boligsociale Helhedsplaner i 2017 behandlede årets kategoriseringsmodel, bestilte de en supplerende undersøgelse af udvalgte boligområder. Den opgave fik Sociale Forhold og Beskæftigelse, Borgmesterens Afdeling og Det Boligsociale Fællessekretariat, og en del af undersøgelsen bestod af kvalitative vurderinger fra boligorganisationerne. I afdækningen af området Vistoftparken, Ranunkelvej og Højagerparken tog Boligkontoret Århus fat på lokale ledere fra skole og dagtilbud, som godt kunne genkende billedet af stigende sociale udfordringer. På den baggrund ansøgte Boligkontoret Århus og Almenbo kommunens Styregruppe for Integration og Udsatte Boligområder om boligsociale midler til fraværsindsatsen. Indsatsen er finansieret i tre år med 100.000 kr. om året.

Områder tildelt boligsociale midler fra 2017-2019

De boligsociale midler er katalysator for samarbejde

Om baggrunden for projektet siger udviklingschef i Boligkontoret Århus, Alex Vejby Nielsen: "Vi kunne se på tallene, at området bevægede sig den forkerte vej i kategoriseringsmodellen - bl.a. på grund af fraværstallene. Og så var de boligsociale midler en katalysator for, at vi kunne komme tidligt ind med en indsats". Boligkontoret Århus og Almenbo er de to boligorganisationer, der har boliger i området, og de søgte i 2017 om midler til fraværprojektet hos Aarhus Kommune. Det var fra starten en pointe, at projektet ikke skulle drives af boligorganisationen men derimod af skolen. En beslutning, skoleleder Carsten Aude er meget tilfreds med fordi det giver en intern opbygget kompetenceudvikling tæt på skolens medarbejdere der gør at viden kan

bringes i spil oppe på praksisniveau, som lærere og pædagoger kan gå forrest med.

På skolen oplever skoleleder Carsten Aude, at projektmidlerne har kunnet skabe noget af det, som man i nabo-kommunerne gør på skoleområdet, hvor man har opsøgende, socialfaglige medarbejdere tættere på, end udgangspunktet er i Aarhus. Bare med den forskel, at det i fraværprojektet er skolen, der kapacitetsopbygges til at håndtere skolefraværet og den mistrivsel, det er udtryk for.

Fokus på fravær smitter af på resten af skolen

Udover den individuelle indsats over for elever fra Vistoftparken, Ranunkelvej og Højagerparken, har projektet betydet, at skolen nu også arbejder med generel forebyggelse af fravær.

Fraværreglerne gennemgås med forældrene før skolestart og på forældremøder, og Malene har lavet en pakke til lærerne med, hvad de skal sige til forskellige klassetrin. Særligt 6. klasse får opmærksomhed, fordi statistikkerne viser, at det er i 7. klasse, at det, man vil betegne som pjækkeri, begynder. Internt er lærerkollegiet nu mere opmærksomme på en ensartet fortolkning af fraværreglerne, og i 7. til 9. klasse føres nu fraværsprotokol både morgen og eftermiddag.

I udgangen af 2019 er andelen af skolefravær for børn i boligområdet faldet til 7%, og skolen vurderer, at skolen efter projektets udløb vil have opbygget en kapacitet på den generelle fraværsforebyggelse, om end det vil være svært at finde ressourcerne til at kunne løfte den meget håndholdte del.

Inspiration fra helhe

Det er en vigtig opgave for Det Boligsociale Fællessekretariats at støtte op om de boligsociale helhedsplaner og indsatser. Derfor vil vi også gerne være med til at sætte fokus på de mange gode ting, der foregår i det boligsociale Aarhus.

Hver helhedsplan vil på de næste sider fortælle om en aktivitet eller et koncept fra deres hverdag, som fungerer særligt godt, og som forhåbentlig kan inspirere andre.

Rapmusik indtil klokken slår 25 i Langkærparken

På hverdagsaftener kan man indimellem høre den dæmpede lyd af rapmusik fra den lille bygning nær indgangen til Væksthuset i Langkærparken. Her er der nemlig indrettet et lydstudie, hvor fætrene Mohammed "Mowii" Saleh og Ahmad "AY" Tarek Younes indspiller deres egne sange. Rapsange, som de skriver for at udtrykke følelser og fortælle, hvad de har på hjerte.

Mohammed er 20 år gammel og har altid interesseret sig for musik. Det er forskelligt, hvad hans sange handler om - det kommer an på hans humør: *"Hvis jeg er i godt humør, skriver jeg en sommersang. Hvis jeg er lidt nede, så laver jeg en stille sang. Jeg tænker bare på, hvad jeg har i min hjerne og i mit hjerte. Og så prøver jeg at få det til at lyde godt"* Det er også forskelligt, hvad 19-årige Ahmed skriver sange om: *"Jeg skriver både om gaden, om familien og lidt om kærlighed. Jeg elsker, at man kan udtrykke sine følelser gennem rapmusik."*

Ahmad og Mohammed har skrevet rapsange siden 2014, hvor de var en del af Rap Akademiet, et projekt der udsprang fra Det Boligsociale Fællessekretariat i 2010. *"Vi fik et beat, som vi skulle forsøge at skrive til. I løbet af nogle uger blev det til et par sange, og så har vi lavet musik sammen siden,"* fortæller Ahmad.

Snart skal de begge starte på FGU og til sommer studere på Aarhus Tech. *"I fremtiden vil jeg gerne lave musik. Men jeg vil også gerne lave noget ved siden af,"* fortæller Mohammed. Ahmad arbejder til daglig som mekaniker, men han ved, at musikken altid vil være en del af hans liv. *"Jeg vil lave musik i fremtiden, men i hvilken form ved jeg ikke endnu. Det vil fylde en stor del af mit liv, lige indtil klokken slår 25. Og det gør den aldrig."*

Af Maja Lorenzen

I studiet. Fra venstre: Ahmad "AY" Tarek Younes og Mohammed "Mowii" Saleh

dsplanerne i Aarhus

Musikalsk legestue i Bispehaven

Musikalsk legestue er et åbent fællesskab for forældre med børn fra 0-3 år, som er blevet til i et samarbejde mellem den boligsociale helhedsplan i Bispehaven og Hasle Kirke.

Gennem musik og sang inspirerer, motiverer og lærer vi om krop og sprog, og vi viser, hvordan man kan være sammen med de små. Vi synger, spiller instrumenter, leger og bruger vores sanser sammen. Det er et stærkt fælles tredje at have små børn, og det fællesskab gør det muligt at tage nogle af de vigtige snakke om det at være forældre, og de udfordringer det medfører, i et uformelt rum.

Den musikalske legestue er meget besøgt, og på en god dag er der 20 forældre med deres små børn. Det er et mangfoldigt og åbent fællesskab på tværs af kulturer, hvor der både kommer folk fra Bispehaven og fra andre dele af Aarhus, og det er med til at skabe tryghed og positive fortællinger i og uden for området.

Af Tina Bank Grøn

Idécentralen i Viby Syd

Idécentralen er et fedt ungemiljø, hvor unge får en mini projektlederuddannelse samt læring og erfaring med, hvilke fordele der er ved socialt engagement og frivillighed. Projektet er OCN-certificeret, og de unge får ved projektets afslutning et diplom og en personlig udtalelse.

Der er dertil et stort socialt aspekt ved projektet, idet de unge har knyttet nye venskaber på tværs af på forhånd eksisterende relationer.

De tilmeldte unge er en broget skare fra folkeskole- og gymnasieelever til universitetsstuderende. De mødes ugentligt og arbejder i fællesskab for at bruge deres nye viden til gavn for beboere i Viby Syd.

De har de seneste år stået for flere større engagementer som pige- og drengedage, sæsonfester, banko, kagearrangementer og indslag til fællesspisninger og byfester.

Af Stinne Schou Gammelgaards

Inspiration fra helhe

Forældrenetværket i Frydenlund

Vi kan mange ting i det boligsociale arbejde, men vi kan allermost, når vores indsats går hånd i hånd med et stærkt engagement blandt områdernes beboere. Forældrenetværket i Frydenlund er et samarbejde imellem Gadeplan Aarhus, Klubben på Musvågevej, det boligsociale arbejde i Frydenlund Fælleshus og foreningen Leg og lær. Forældrenetværket består af 30-35 forældre fra Frydenlund med forskellig etnisk baggrund og af begge køn.

Forældrenetværket cirkulerer rundt i Frydenlundbebyggelsen tre gange om ugen samt i weekender og ferier, når den kommunale klub er lukket, og de boligsociale medarbejdere er gået hjem. Forældrenetværket er ikke et vagtkorps men voksne, der holder øje med, hvad der sker i deres område. De har en fordel, fordi de som regel kender de unge på gaden.

Forældrene deltager i forskellig opkvalificering, der særligt handler om konfliktløsning, og hvad det er vigtigt at være opmærksom på, når man som forældregruppe er opsøgende og i dialog med unge på gaden.

Foruden at cirkulere i området holder Forældrenetværket et unge-mødested åbent, når klubben er lukket og i skolernes ferieperioder. Mødestedet er med voksenstyring og med tydelige og trygge rammer, og det koordineres med klubben, gadeplansmedarbejderen og det boligsociale arbejde.

Netværkets primære formål er at skabe tryghed for børn og voksne i Frydenlund.

Af Alex Vejby Nielsen

Jobdating i Gellerup

Fire gange det seneste år har Det boligsociale hus i Gellerup dannet ramme om jobdating.

Konceptet er en speed-dating, hvor virksomheder kan møde deres næste medarbejder, og hvor beboerne kan bringe deres kompetencer i spil i mødet med en arbejdsgiver.

Virksomheden kommer med et eller flere job – deltid, fuldtid eller blot få timer. Det boligsociale hus står for at rekruttere kandidater til jobbet og indkalde dem til samtale. I vores ugentlige jobcafé lærer vi kandidaterne at kende og hjælper dem med at forberede sig til samtalen.

På dagen for jobdating ruller vi den røde løber ud for virksomheder og kandidater! Når dagen er omme, har vi 6 glade virksomheder med en ny medarbejder, 6 glade ansøgere med nyt job – og endnu flere, som har fået værdifulde erfaringer med jobsøgning, samtale og feedback, som kan bringe dem videre mod et job.

Af Louise Enevoldsen

dsplanerne i Aarhus

Familielørdag i Herredsvang

Familielørdag er en boligsocial aktivitet i Kulturhus Herredsvang, som arrangeres i samarbejde med Hasle Bibliotek.

På Familielørdage, som vi holder en gang om måneden, kan familier i og uden for Herredsvang nyde en brunch og børneaktiviteter af høj kvalitet på biblioteket. Her er forældre og børn sammen om for eksempel kreative aktiviteter som at lave masker, lanterner eller perleplader, eller om at se teater, gøgleri eller andre forestillinger. Familielørdage er flittigt besøgt, fordi de skaber muligheden for en hyggestund med familien i lokalområdet. Herudover er det et sted, hvor beboerne mødes på tværs, og hvor det lokale fællesskab blandt familierne bliver styrket.

Arrangementet bygger bro til familier i det øvrige lokalområde, da familielørdagene også tiltrækker familier, der ikke bor i boligområdet.

Til Familielørdag hjælper 1-2 familier frivilligt til i caféen med at tilberede og servere brunch til de andre familier. Det frivillige element har været intentionen fra start for at sikre, at familielørdage bliver forankret i Herredsvang.

Af Susanne Bøgelund

"Vil du gøre mig en tjeneste?" Trige hjælper Trige

I Trigeparken er vi begyndt at arbejde med en ny metode, som både støtter beboerne i at blive mere aktive borgere, men som også kan hjælpe de beboere, der har det sværest med at blive en del af fællesskabet.

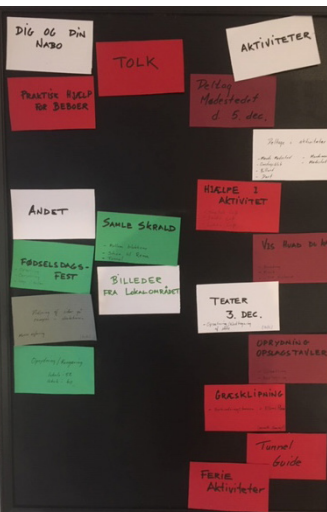
Når vi i helhedsplanen har gjort noget for en beboer, spørger vi nu "Vil du gøre mig en tjeneste?"... eller "Hvis jeg nu gør det her for dig, vil du så hjælpe mig?"

Visionen er, at flere beboerne i Trigeparken kommer i gang med små opgaver, og derved at beboerne bliver bedre til at hjælpe hinanden og tage et større ansvar for fællesskabet. Når beboerne "gør en tjeneste", og derved kommer i kontakt med andre beboere, tror vi, at deres engagement har en afsmittende effekt. Det er ikke opgavens størrelse eller omfang, der er afgørende men følelsen af at være til nytte og den anerkendelse, der ligger i at gøre noget for andre. Blandt beboere, der har det svært, kan en tjeneste for eksempel være at komme til et arrangement eller gå en tur med den sociale vicevært, og metoden bliver dermed også en tilgang til det sociale arbejde.

Den gode historie.

På et tidspunkt var flere af de frivillige i Lektiecafeen syge. Vi spurgte derfor en beboer, der kom forbi vores kontor, om han havde mulighed for at "gøre os en tjeneste", nemlig at komme i lektiecafeen samme aften. Det ville han gerne og vi var fri for at aflyse Lektiecafeen. For beboeren var oplevelsen i Lektiecafeen så god, at han nu er en fast del af det voksne team omkring Lektiecafeen i Trigeparken.

Af Helle Lykke Jørgensen

Nyt liv til VIADEM

De sidste ti år har VIA-studerende lavet frivilligt socialt arbejde i udsatte boligområder i Aarhus. Det forsætter de med i endnu højere grad, efter at projektet har fået ny organisering i 2019.

Af Emilie Lykke

Siden 2009 har VIA University College og Det Boligsociale Fællessekretariat samarbejdet om VIADEM, et projekt hvor VIA studerende laver konkrete boligsociale aktiviteter, som fx sports-aktiviteter for børn, lektiecafé, mad-klubber eller andre socialt inkluderende aktiviteter i udsatte boligområder. Projektet har indtil nu været forankret hos Det Boligsociale Fællessekretariat, men VIADEM er nu et sted, hvor det giver god mening at overdrage stafetten til VIA.

VIADEM bliver mere integreret i uddannelserne på VIA

VIA vil bruge VIADEM til at skærpe deres studerendes faglige praksiserfaring, og på den måde klargøre dem til et arbejdsmarked, der fra dag ét stiller høje krav til nyuddannede i velfærds-professionerne.

VIA vil derfor i 2020 overtage projektledelsen af VIADEM, og har store ambitioner for den fortsatte udvikling af projektet. Ud over at projektet nu bliver forankret hos VIA, er der tre primære forandringer som VIADEM kommer til at nyde godt af fremover. Dem kan man læse mere om i de tre bokse her på siden.

VIADEM skal samarbejde mere med civilsamfundet

De boligsociale indsatser i Aarhus bliver ved med at være projektets primære samarbejdspartnere og målgruppe. Men VIA vil fremadrettet brede samarbejdsfladerne ud, og blandt andet samarbejde med andre civilsamfundsaktører, der har direkte kontakt til socialt udsatte børn, unge og voksne.

Det Boligsociale Fællessekretariat vil fortsat være partner i projektet, og vi glæder os over, at VIADEM nu bliver en integreret del af undervisnings-tilbuddet på VIA University College.

VIADEM skal medvirke til realiseringen af VIA's strategi 'Aftryk på verden'

Ved at iværksætte dannelse, læring, kompetenceudvikling og samfundsengagement blandt VIAs studerende, skal VIADEM medvirke til at sætte aftryk på omverden og bidrage til at realisere FN's verdensmål og VIAs strategi og ambitioner i den henseende.

Byg Op-modellen

En håndbog i sociale partnerskabsaftaler - fra tanke til handling

I de forgangne 7 år har Byg Op hjulpet mange beboere fra Aarhus' almene boligområder med at finde vej ind i uddannelse og beskæftigelse. Nu har BygOp takket af.

Af Thomas Højmark Fegar

Byg Op blev etableret som projekt af Det Boligsociale Fællessekretariat i 2012. Siden da har indsatsen og den metode, der blev udviklet, bevist sit værd, ved at rigtig mange beboere er kommet i arbejde og i uddannelse i forbindelse med de almene boligorganisationers nybyggerier og renoveringer.

Byg Op har også medvirket til at få sociale partnerskabsaftaler implementeret i licitationsmaterialet til byggesager og har fået entreprenørerne til at se værdien af det sociale ansvar, de kan være med til at tage.

Og det giver god mening!

- Både for den enkelte beboer, der kommer i arbejde eller i uddannelse;

- For boligområdet og boligorganisationen, der får skabt nye fortællinger i boligområdet;
- For entreprenøren, der får hjælp til at løfte sit sociale ansvar;
- For kommunen, når flere borgere kommer i beskæftigelse
- Og for udviklingen af nye metoder til at løfte opgaven.

BygOp takker af

Den 1. januar 2019 overgik Byg Op til en driftsmodel frem for at være fondsfinansieret. Det viste sig dog at være vanskeligt at opnå en stabil drift omkring indsatsen, og derfor besluttede vi i august 2019, at tiden nu var inde til, at Byg Op takkede af som projekt under Det Boligsociale Fællessekretariat. Heldigvis har Byg Op sat sig varige spor i byen - både hos de beboere, der fik en hjælpende hånd til at komme videre i deres liv og på de mange byggepladser, hvor der er blevet spist wienerbrød, masseret holdninger og taget socialt ansvar. Vi er stolte af, hvad Byg Op har udrettet gennem årene, og tiden er nu inde til, at andre kan samle teten op. Metoden virker - og vi glæder os til at følge dens videre liv på byggepladser og i boligområder rundt om i landet.

De gode erfaringer fra Byg Op er for nylig blevet samlet i en håndbog, som Det Boligsociale Fællessekretariat har udgivet ud fra et ønske om at gøre det lettere for andre at implementere metoden.

Det Boligsociale Fællessekretariat skylder en stor tak til Anette Nitschke og Maria Aagaard Bromer Jensen for deres indsats i Byg Op og de flotte resultater, de har opnået. Vi vil samtidig også gerne takke Aarhus Kommunes beskæftigelsesforvaltning for det gode samarbejde om Byg Op og Velux Fonden for deres støtte til projektet.

“Hej. Jeg vil bare sige, jeg i dag er blevet færdig med det sidste og har fået fremlagt. Jeg bestod, og jeg kan nu kalde mig for murersvend! Tak for det du har gjort for, at jeg kan stå i dag med min eksamen. Håber alt vel. Mvh. Ali

SMS fra Ali

Enemærke & Petersen a/s

9.844 følgere
3md.

Brug Byg Op-modellen: På vores renoveringer af de almene boligområder Rosenhøj og Bispehaven er mere end 50 arbejdsløse beboere kommet i beskæftigelse på byggepladsen - og over halvdelen er stadig i beskæftigelse eller under uddannelse. Hovedarkitekterne bag jobindsatsen er [Det Boligsociale Fællessekretariats](#) enhed Byg Op og de har netop udgivet en håndbog i sociale partnerskabsaftaler - Vi anbefaler varmt, at I downloader deres guldgrube her: <http://bit.ly/2INqDN3>

Opslag på LinkedIn af Enemærke & Petersen a/s

SPARRING OG IDEUDVIKLING I ERFA-NETVÆRK

I Det Boligsociale Fællessekretariat arbejder vi hele tiden for at skabe gode læringsrum, hvor de boligsociale medarbejdere kan blive inspireret og udvikle sig fagligt. Derfor fylder netværksarbejdet også meget i vores hverdag.

Af Emilie Lykke

Vi arbejder med netværk både i form af studieture, konferencer, nytårskure mv., men også via netværksgrupper for de boligsociale ledere og medarbejdere. Her sætter vi spot på sidstnævnte; erfaringsudvekslingsgrupperne (ERFA) for de boligsociale medarbejdere.

Vi tror på, at erfaringsudveksling fungerer bedst i mindre grupper og udbyder derfor tre ERFA-grupper, hvor medarbejderne har mulighed for at mødes og dele viden med andre inden for deres arbejdsområde på tværs af boligområderne i Aarhus. De tre grupper er tematiseret ud fra tre af Landsbyggefondens overordnede indsatsområder, nemlig Uddannelse og Beskæftigelse, Forebyggelse og Forældreansvar samt Tryghed og Trivsel. Deltagerne er selv med til at sætte dagsordenen for møderne og til at bringe erfaringer, input og udfordringer på bordet.

I 2019 har vi holdt 15 ERFA-møder på tværs af de tre

netværk, og temaerne har varieret meget. For eksempel har vi talt om erfaringer med opstart af indsatser; hvordan vi bedst inddrager beboerne; hvilken rolle integration spiller i det boligsociale arbejde, og vi har sparret og idégenereret på indsatser som fx SOSU-banden og andre beskæftigelsestiltag. Fokus er oftest på konkrete erfaringer, udfordringer, og succeser i arbejdet som boligsocial medarbejder.

Jeg spurgte ERFA-gruppen for uddannelse og beskæftigelse, hvad de får ud af at deltage i gruppen. Her er nogle af deres svar:

“

Sparring og ideudvikling, ... når man sidder som ene kommunemenneske i Tilst, så savner jeg tit sparring” (Trine, Langkærparken)

“For mig er det også netværket, ... og at blive anerkendt, for det er ikke en nem opgave vi sidder med, og det er vi fælles om, det giver meget positivt, ... det giver mig rigtig meget, jeg bliver klogere” (Mona, Gellerup-Toveshøj)

“Det gør mig nysgerrig, hvad gør andre. Er der nogen der har opfundet den dybe tallerken, så behøver jeg ikke gøre det” (Helle, Gellerup-Toveshøj)

ERFA-netværksmøde i gruppen for uddannelse og beskæftigelse, november 2019

“Den konstruktive undren, hvorfor gør du som du gør, og hvorfor giver det mening? Det giver noget gennemsigtighed, som gør, at det løfter alle, og også dem der gør det – jeg gør det fordi sådan og sådan og sådan. Man bliver mere opmærksom på, hvorfor man gør hvad man gør” (Trine, Viby Syd)

“Når man er en enlig rytter i sit område, så er det rart at komme i det her forum og få nogle ideer, det giver mig rigtigt meget den sparring, for det er noget jeg godt kan mangle i min hverdag” (Marie, Bispehaven)

“Helt lavpraktisk at få sat ansigter på folk, der arbejder med de samme opgaver om en, når man sidder alene på pinden, for det er meget nemmere at ringe til en, som man ser ind i mellem. Det er rigtigt fint, at vi idéudvikler, men det er også vigtigt, at vi snakker om de udfordringer, vi har, det tror jeg faktisk er det allervigtigste” (Line, Vejlbj Vest)

“Det er fedt med de input til, hvad vi kan gøre. Det at besøge hinanden er godt, og det at vi skiftes og kommer ud og besøger hinanden, det er fint at holde fast i” (Naim, Gellerup/Toveshøj)

“Det er fantastisk, jeg er jo selv ny i faget, men når jeg hører jeres fortællinger, så ved jeg fuldstændig hvad I taler om .. jeg synes bare, det at kunne genkende hvad der bliver sagt, det er fantastisk, alle de mærkelige spørgsmål jeg har haft i baghovedet, de er kommet op i dag” (Anne, Langkær-parken, første ERFA-møde)

Ungeråd er Årets Boligsociale Ildsjæle

De fem forreste er det nuværende ungeråd, fra venstre: Suleymann, Abdullah, Dilek, Dalma og Nasim. Bagerst midtfor er tidligere medlem Abdurahman

Ungerådet har med deres store engagement været med til at skabe stærke ungefællesskaber i Frydenlund. De brænder for at nedbryde fordomme, skabe møder på tværs af alder og etnicitet og øge det demokratiske engagement i området. Derfor tildes de prisen som Årets Boligsociale Ildsjæl.

Af Emilie Lykke

Til Det Boligsociale Fællessekretariats nytårskur, uddelte Kirsten Normann Andersen, Boligordfører for SF, prisen for Årets Boligsociale Ildsjæl 2019, som denne gang gik til ungerådet fra Frydenlund.

Ungerådet består af Damla, Abdullah, Nasim, Suleymaan og Dilek, og ud over at nedbryde fordomme, er *"de primære mål at skabe fællesskab, kommunikation mellem beboerne og tryghed, igennem en masse arrangementer"*, siger Suleymann. Vi sidder og snakker i Frydenlund Fælleshus, hvor der er fuld gang i lektiecafé for unge og kortspil for ældre. De fem unge har været med i ungerådet siden begyndelsen i 2016, og de har lavet mange arrangementer de seneste tre år - fra valgaften og fodboldcamp til Eid fest og velgørenhedsløb. *"Hvis man spoler tiden tilbage, så var der ikke rigtig de der arrangementer, der ryster folk sammen"* fortæller Nasim, men det har ungerådet ændret på, og der deltog fx over 100 beboere til ungerådets første Eidfest.

Beboerdemokrati og Unge Stemmer

Ud over at skabe liv og fællesskab i Frydenlund har ungerådet også et stort demokratisk engagement. Ungerådet deltager løbende i afdelingsbestyrelsesmøderne i Frydenlund, hvor de kommer med input til beslutningerne fra den yngre generation af beboere, som de repræsenterer. *"Det var også en af grundene til, at vi startede ungerådet - det med, at der bliver taget beslutninger på vegne af os, om hvad der skal ske i området"* fortæller Damla som også påpeger, at eftersom det primært er ældre beboere der sidder i afdelingsbestyrelsen, kan det være svært for dem at relatere sig til, hvad de unge har brug for og lyst til sker i området.

Ungerådet har også opstartet et demokratiprojekt, Unge Stemmer, i samarbejde med den boligsociale helhedsplan, hvor de støtter de yngre i området i at opstarte et mini-ungeråd, og gøre dem klar til med tiden at overtage arbejdet i Ungerådet. *"Det*

centrale er det med at vise dem, at de har en stemme" siger Nasim, og at *"se at ens stemme kan gøre en forskel"* supplerer Dalma.

Bedømmelsesudvalgets begrundelse

Dommerpanelet lagde vægt på, at ungerådet kan noget ud over det sædvanlige. De har udviklet en mission og en politisk målrettethed, som rækker ud over dem selv. Dommerpanelet var meget imponeret over, hvordan ungerådet bidrager til fællesskabet og inspirerer andre både i og udenfor Frydenlund, og hvordan ungerådet søger indflydelse i området ved bl.a. at gå ind i beboerdemokratiet, opstarte demokratiprojektet Unge Stemmer og ved at tage de svære emner op, som fx debatten om fordomme.

Deres kontinuerlige engagement de seneste 3 år og den rolle, de spiller i forhold til at gøre den næste generation af unge i Frydenlund klar til at tage over, er bemærkelsesværdig, og derfor skulle de vinde prisen som Årets Boligsociale Ildsjæle.

De nominerede

Sabah

Sabah er her, dér og alle vegne. Hun yder en kæmpe frivillig indsats i lokalområdet og er yderst afholdt af alle for sin hjælpsomhed. Blandt andet er hun ofte den drivende kraft ved områdets fællesspisninger, hvor mere end 100 beboere mødes og spiser sammen. Sabah er en meget fin rollemodel for andre beboere ift. at yde en frivillig indsats, og bakke op om aktiviteterne i Viby Syd.

Palle og Mari-Ann

Parret er idémagere til og drivkraften i flere større arrangementer, der ikke vil have været det samme eller overhovedet eksisteret, hvis ikke det var for dem. De er med deres finurlige ideer med til at skabe nogle positive oplevelser for både børn og voksne. Parret har været aktive i Bispehaven og lokalområdet i over 20 år.

Farhiyo

I mange år har Farhiyo siddet i afdelingsbestyrelsen i Toveshøj og er dybt engageret i både beboerdemokratiet og i helhedsplanen. Herudover er hun formand for skolebestyrelsen i Tovshøj-skolen, et erhverv hvor hun brænder for samarbejdet omkring det gode børneliv. Farhiyo siger "jeg vil kæmpe for, at børn og voksne skal have rettigheder uanset hvad"

Najibullah

Najib kommer dagligt i det boligsociale projekt Nøglen i Elstedhøj, hvor han går til hånde i haven. Najib går til en hver form for udendørs projekt med stor iver og kreativitet. Han tænker økonomisk og bæredygtigt ved f.eks. at anvende genbrugsmaterialer, og han er meget initiativrig når han laver projekter i Nøglens have.

Om Prisen

Det Boligsociale Fællessekretariat har uddelt prisen til Årets Boligsociale Ildsjæl siden 2008. Prisen er på 5.000 kr., som er doneret af Arbejdernes Landsbank.

Uddelingen af prisen til Årets Boligsociale Ildsjæl sker for at gøre opmærksom på og hylde de mange ildsjæle, der er i byens udsatte boligområder. Den uddeles til en eller flere frivillige, der har gjort en afgørende forskel i deres boligområde gennem året. Det kendetegner alle de nominerede, at de går foran og er til inspiration for alle i boligområdet.

Dommerpanelet

Hvert år samler vi et nyt dommerpanel til at træffe beslutningen om, hvem der skal vinde prisen som Årets Boligsociale Ildsjæl.

I år bestod dommerpanelet af:

Hanne Sanderhoff Degn
Leder af Frivilligcenter Aarhus

Louise Buch Viftrup
Leder af Boligsocialnet

Lene Jensen, Lone Knudsen og
Anja Vedel, repræsentanter for
Årets Boligsociale Ildsjæl 2018

Thomas Højmark Fegar,
Sekretariatsleder for Det Boligsociale
Fællessekretariat

Ansiger i Det Boligsociale Fællessekretariat

Thomas Højmark Fegar
Sekretariatsleder

Edith Jakobsen Hansen
Analysekonsulent

Gorm Olesen
Kommunikations- og
netværkskonsulent

Emilie Lykke
Udviklingskonsulent

Frederik Ræbild Kjemstrup
Studentermødjhjælper

I 2019 har vi sagt farvel til

Esben Hansen
Udviklingskonsulent

Anette Nitschke
Projektleder Byg Op

Maria Aagaard Bromer Jensen
Projektkoordinator Byg Op

Mathilde Langgaard
Studentermødjhælper

Kontakt os og følg med

87 34 00 02

kontakt@fs-aarhus.dk

Saralyst Allé 55, 8270 Højbjerg

Fra juli 2020: Pakhusene, Mariane Thoms-
ens Gade 2, 6. sal, 8000 Aarhus

fs-aarhus.dk

fs-aarhus.dk/nyhedsbrev

#fsaarhus

Det Boligsociale Fællessekretariat

facebook.com/fsaarhus

twitter.com/fsaarhus

